

Ævintýrið um stílaheftið

Um hvussu borgarligi blaðstjórin sjálvur fall í grøvina, hann hevði grivið øðrum

Flestu minnst lærarinnuna, sum av blaðstjóranum á Dagblaðnum varð lögð undir at forfylgia øðrvisi hugsandi næmingum við at geva lægri karakterir enn uppiborið. Sakin startaði við einum »lesarabrævi«, og seinni gav blaðstjórin so mikið av upplýsingum frá sær, at bert kundi vera talan um eina lærarinnu og um ein flokk á læraraskúlanum (og um ein næming).

Flestu næmingarnir í hesum flokki vildu ikki lata hetta um seg ganga. Teir avsannaðu í bløðunum, at hendan lærarinnan hevði framt nakra forfylging av næminginum.

Rektarin á læraraskúlanum váttaði eisini í bløðunum, at slík karaktergeving til termins- og ársroyndir, sum greitt varð frá í hesum »lesarabrævi« ikki var farin fram í klassanum hjá hesi lærarinnu.

I staðin fyri at koma við eini umfering kom Ó.B. sjálvur aftur í blaðið sínum við eini sera frekari og vanvirðandi grein, kallað »Hó, hó, nú eri eg ikki heilt við.« Her ger hann látur fyrst burtur úr næminginum, t.d.: Havi hoyrt, at summi knappliga muga eftir einum talerki av sakusuppu. Men at kenna ókúgíluga trongd til at avsanna, tað man vera nýtt fyri mong... Viðkomandi lærari fekk sitt: Kanska eru tygum ov snildur at dálka tygara egnu hendur... Lærarnir á læraraskúlanum fingi eisini sitt: Tit mugu hava sagt hatta í spøluni... tá teir komu við einum avgjørt álvarligum spurningi í hesum sambandi. Síðan boðaði blaðstjórin reypandi frá, at hann »hevði kopírið av stíla- og terminsheftunum við øllum 6-tølunum i. Tey vóru deponerað í eina bankaboks, ti »tað er umráðandi, at so áhugaverdir originalar ikki fara nakran veg. Teir kunnu gerast hentir, um talan skuldi blívið um hitt... tit vita. Her varð hugsað um sakarmál.

Hetta vóru tað óivað fleiri sum hoppaðu uppá. Fólkaflaksmenn gingu erpnir um hendan óføra floksfelaga hjá teimum, sum hevði hesi góðu prógv í bankaboksini.

Prógvini vóru bluff
Men áløpan lærarinnan var ikki rædd av øllum reypi um hesi prógv. Hon visti, at hon hevði eina góða samvitsku, so hon

stevndi blaðstjóran fyrri ærumeiðing. Og hvat blaðstjórin neyvan hevði roknað við, so vórðu stílaheftini í bankaboksini av rættinum send til kanningar hjá skriftkønum í Danmark eftir kravi frá sakføraranum hjá lærarinnuni. Kannast skuldi um lærarinnan veruliga hevði skrivað øll hesi 6 tøl. Úrslitið er afturkomið sum greitt er frá í bløðunum. Og sum Dagblaðnum líkt so royna teir at reingja úrslitið við at siga frá, at kanningarar vistu, at tað var ívasamt um Kirsten Brix hevði skrivað hesar karakterir. Nei, Dagblaðið, hetta er als ikki ívasamt, tað er vist. Tveir serføðingar hava hvør sær kannað stílabøkurnar og læraralendaran við »karakterrokskapinum« hjá lærarinnuni. Annar av teimum skriftkønu sigur, at »der er en til visshed grænsende sandsynlighed for«, at tøluni ikki eru skrivað av Kirsten Brix. Hin sigur, at »det er usandsynligt«, at 6-tøluni eru skrivað av K. B. Afturat hesum siga báðir teir skriftkønu, at eitt tal í bókini eftir øllum at døma er skrivað av lærarinnuni, og tað er eitt 8 tal.

Stórt vissari kann tað einki sigast, so stílaheftið í bankaboksini var ikki nógv vert, tá kannað varð eftir.

Fólkaflaksleiðar á gosi

Tá hetta mál var frammi í vár skrivaði eg sjálvur eina grein undir yvirskriftini »Fólkaflaksterror«. Har visti eg á, hvussu blaðstjórin á Dagblaðnum miðvist hevur framt persónsforfylging av fólki, og var hetta mál eitt gott dømi um hetta. Eg metti, at fólkaflakkurin mátti hava ábyrgdina av hesum, tá tað jó var talan um málgaðnið hjá hesum flokki.

Sama kveldið sum greinin hevði staðið í Sosialinum varð eg ringdur upp av einum leiðandi fólkaflaksmanni. Hann var ikki illur men øður. Hann skeldaði meg vegna hesa grein, og spurdi so, um eg ikki visti, hvørji prógv Óli Breckmann hevði í hesum máli!!

Tað at hesi prógv nú visa seg at vera bluff, man to neyvan fara at fáa nakrar avleiðingar fyrri støðuna hjá blaðstjóranum í flokkinum. Tað er

fyrir so vitt einki nýtt í hesum avdúkingum. Fólkaflakkurin hevur alla tíðina vítað, at teirra blaðstjóri er ein gjøgnumførdur lygnari. Hesin flokkur hevur eisini verið fult greiður yvir, at teirra blaðstjóri á, at nasistiskian hátt forfylgir lutvist fólki í samfelagnum, sum hann ikki kann torga og lutvist forfylgir einstaklingum, sum loyva sær tann ómetaliga frekleika ikki at vera fólkaflaksfólk.

Ja, fólkaflakkurin hevur ikki bert vítað av hesum. Hann hevur styðjað blaðstjóran í hansara margháttliga arbeiðslagi. Flestu av tingmonnum hjá flokkinum hava undir útvarpsrøðaskifti antin takkað honum ella borið í betuflaka fyrri hann. Sum kunnugt samtykkir eisini tann sum tegir, og tøg hevur sanniliga verið í fólkaflakkinum burtursæð frá sjákanum av teimum, sum ikki hava funnið seg í grovheitunum hjá hansara flokki.

Tað at talan nú kann vera um eitt falsað stílahefti kann neyvan fáa hendan flokk at øtast, tá hann ikki hevur gjørt tað áður. Heldur tverturi móti. Um nakað hendir, so verður tað, at blaðstjórin verður útnevndur til heiðurslim fyrri sitt síðsta »roysni.«

Næmingurin verður ofraður

Sum vituligt er hevur blaðstjórin nú fingið kaldar fætur. Hann roknaði við, at tá hann hótti við stílabókini í bankaboksini, so fór ikki meira at henda. »Går den så går den«. Men tað gekk jú ikki. Tað sum eftir øllum at døma nerver hann nú er ikki, at hann hevur gjørt nekrum órætt, men at hann sjálvur er við at koma í netið. Hvat er so at gera?

Jú, nú bjóðar blaðstjórin semju! Blað hansara sigur frá, og við tveimum myndum av blaðstjóranum, at »hann er ikki sinnaður at fara víðari við málinum. »hann er ikki sinnaður at fara víðari við málinum.«

Tað er vit nógv sum skilja sera væl. Men hvat skal so sakin semjast uppá? Jú, blaðstjórin er teiðar at taka skuldsættingarnar aftur. Uttan umbering, og uttan harm um tað sum saksejkarin hevur verið igjøgnum orsakað av

hesum grundleysu ákærum.

Næsti spurningur er so: Viðgongur blaðstjórin nú, at hann hevur mistikið seg. O, nei, á ongan hátt. Nú skal næmingurin sum eigur stílabókina hava alla skuldina. Hann hevur forfært blaðstjóran. Og nú kann blaðstjórin við bestu samvitsku reinsa seg sjálvan við at gera næmingin til syndabukk. Hevði hendan semjan komið í lag, hevði hesin næmingur framyvir havt ein illgruna um falsan hangandi yvir sær. Ja, ein øtast. Og tá ein veit, hvør næmingurin er, vamlast ein. Tað er sanniliga solidaritetur! Kundi lærarinnan ikki oyðileggjast, so skal næmingurin slaktaast!!

Men tað gekk heldur ikki.

Er blaðstjórin forførdur?

Tá málið nú er komið hartil at Ó.B. roynir at geva næminginum alla skuldina, so er nátturligt at spyrja, um hetta veruliga kann vera so. Hevur hesin næmingur veruliga lumpað blaðstjóran soleiðis, at hesin knappiga stendur við hárinum niður eftir nakkannum?

Her man vera neyðugt at minna um vissar veruleikar, sum benda á, at soleiðis er ikki, sum t.d.:

Greinin, sum startaði hesa sak »Hava ikki biðið um marxistiska hjálpi« skuldi eittast at vera eitt lesarabræv hjá tí næmingi, sum átti stílaheftið. Tað kann sigast við vissu, at skringingargladið í hesum »lesarabrævi« als ikki samsvarar við skringingargladið hjá umrødda næmingi. Tað er har afturimóti meinligt tí ráa og vanvirðisliga skringingarglagnum hjá blaðstjóranum sjálvum. Nógvar av vendingunum eru eyðkendar fyrri blaðstjóran, og skal til stuttleika nevast eitt dømi. Í nevnda »lesarabrævi« verður m.a. sagt um lærarnar, at teir »royndu at káva útyvir sína privilegieraða útbúgving og løn við at útpæka sær »kapitalin« sum syndabukk«.

11. november 1977 skrivaði blaðstjórin í eini grein: »I staðin fyrri at geva »hinum gráa« skuldina fyrri, at »hin minni menti« hevur trupulleikar, ja, so fær í dag... kapitalismen skuldina.«

Onnur dømi eru eisini

um, hvussu hesin blaðstjóri hevur skrivað um »kapitalin« sum syndabukk. Sagt verður tað sama við næstan somu orðum. Sjálvt gáaeyguni ganga aftur. Tað kann neyvan vera ivi um, at hævundin er tann sami, tí eingin annar skrivandi í Føroyum hevur eitt slíkt primitivt og skendskt skringingarglag.

Eitt annað sum eisini

talar fyrri, at umrøddi næmingur ikki hevur skrivað hetta lesarabræv

er, at har verður tosað um, at í stílanum vóru

ongar reyðar strikur. Um

rødda lærarinnar rættar

við býanti, og tað veit so

hesin næmingur av, kann

ein hugsa sær.

Um hvussu sjálmót-

sigandi alt í hesum máli

hevur verið kann nevast

afturat, at meðan í fyrstu

greinin verður sagt, at

ongar rættingar vóru, so

segði blaðstjórin í tí

stubba í Dagblaðnum har

hendan lærarinnan nær-

um var navngivin, varð

sagt, at stílaheftini vóru

»uttan stórvegis rættin-

ar«. Hesir upplýsingar

stríða beinleiðis imóti

høvjunum øðrum«.

Um tað framvegis er

onkur sum trýr um blað-

stjóran, at hann er lump-

aður út í hetta óførið av

hesum næmingi, so kann

nevast nokur dømi um,

at blaðstjórin hevur

skúgvað veruleikar til sið-

is, sum hava bent á, at

einki hald vóru í hesum

skuldsættingum:

1. Í áðurnevnda »les-

arabrævi« varð eisini up-

plýst, at næmingurin til

terminsroyndir hevði fingið

6 og onkuntíð 7, meðan

hann fekk 10 og 11 til

próvtøku. Læraraskúlin

váttaði, at hetta kundi

ikk passa samb. teirra

protokollir. Við termins-

og ársroynd er tað so, at

næmingurin fær útflygg-

að eitt skjal við sínum

karakterum. Hesir verða

avskrivaðir úr protokollini

av starvsfólki hjá skú-

lanum, so her kann ikki

snýtast. Eftir hvat eg

havi fingið upplýst hevur

umrøddi næmingur fingið

8, 9 og 10 í termins-

og árs karakter, og hetta

hevur hann fingið eitt skjal

uppá.

At pástandirnir um ter-

minskaracterarinnar ikki

passaðu visti blaðstjórin

sostatt væl í hvussu er, tá

vátanin frá rektaranum

stóð í bløðunum.

2. Afturat hesum var

tað ikki nakað dulmál

longur tá, at karakterirnir

í stílaheftinum samsvar-

aðu ikki við teir í læraralendaranum hjá lærarinnuni. Og skuldi hetta eisini bent á, at ikki alt hekk saman, sum tað skuldi.

3. Blaðstjórin fekk at vita beinanvegin frá lærarinnuni, tá hon sá kopi av stílabókini, at tað var ikki hennara skrift.

4. Undir einum av stílanum við 6 tali hevði lærarinnan skrivað við orðum, at hetta var ein góður stíllur. At hetta ikki samsvaraði skuldi verið upplagt hjá blaðstjóranum.

5. At tørvandi samanhangur er í allari hesari skrivning sæst eisini av, at í »lesarabrævinum« hevði næmingurin gjøgnum eitt heilt ár fingið 6 og 7 tøl. Í seinni grein sigur blaðstjórin, at næmingurin hevur fingið 6-tøl alt árið. Og nú úrslitið frá teimum skriftkønum er komið verður sagt, at talan er um 6-tøl og eitt 8 tal. Hvussu hongur hetta saman?

Fascisma ella nasisma?

At blaðstjórin skal vera ósekur í hesum máli er óhugsandi eftir alt tað, sum er hent í hesi sak. Tað er ikki ógrundað at hugsa, at hendan atsóknin móti Kirsten Brix hevur verið ein liður í vanligu mannajagstraníni hjá »Dagblaðnum«. Hevði hon givið seg undan, so hevði óivað verið hildið fram at forfylgia fólki, sum ikki passa í krammið hjá blaðstjóranum. Næmingurin, sum hevur lagt stílahefti til, hevur helst gjørt tað av góðvarni og naiviteti. Hvørki teirra høvdu roknað við at at fingið slíkar mótstøðumenn sum Kirsten og Halgir, sakførara hennara. Tað er eingin ivi um, at tað er hesum sakarmáli fyrri at takka, at fólk hava fingið frið seinastu mánaðarnar. Tað sæst eisini av teirri desperatu roynd til semju, sum varð gjørd nú um dagarnar, har tað visti seg, at blaðstjórin var tilreiðar at ofra sín makkara í hesi ótespiliga máli fyrri at klára frísk. Men aftur einaferð undirmetti hann sínar mótpartar.

Um hetta hevði verið ein søga úr einum fascistiskum einaræðislandi, kundi hetta bert verið tikið sum ein óhugnalig frásagn. Men hetta er ein partur av partapolitikki í Føroyum í dag. Sjálvt í

Framhald á síðu 10